

ДОКОГА ЩЕ ПРЕДАВАМЕ СЕБЕ СИ И БЪЛГАРИЯ?

Българската национална телевизия отново сее лъжи

Д-р Елена Алекова

На 29 декември 2019 г. вечерта в централната емисия новини „По света и у нас“ на Българската национална телевизия чухме зашеметяваща новина:

„Преди точно 30 години – на 29 декември 1989 г., са върнати рождените имена на 850 000 български мюсюлмани от различните етноси – турци, помаци, татари и роми. Имената им са сменени насилствено по време на Възродителния процес, започнал в началото на 70-те години на миналия век и приключил с т.нар. Голяма екскурзия в средата на 1989-а.

Масовата смяна на имената на българските турци започва в края на 1984 г. и продължава до февруари 1985 г.

(Интервю...)

Така от 1985 година мюсюлманите в България официално по документи се водят с български имена. Помежду си обаче продължават да се обръщат с родните си. През декември 1989-а се вдигат на протести.

(Интервю...)

На 28 декември протестиращите окупират и сградата на Националната телевизия.

Протестите в София и страната предизвикват свикването на извънреден пленум на Централния комитет на комунистическата партия, който взима решение за възстановяването на рождените имена“.

(вж.: Иво Никодимов. „30 години от връщането на имената на българските турци“. – Сайт на БНТ, 29.12.2019, на адрес: <http://news.bnt.bg/bg/a/30-godini-ot-vrshchaneto-na-imenata-na-blgarskite-turtsi>).

Наглед новина като новина. Освен ако не се вгледаш в нея. Тогава именно става зашеметяваща – толкова е сбъркана, лъжлива и подвеждаща. Рядко се случва дори от частните електронни медии да чуем толкова брадати лъжи в една новина или... само в шест

изречения – девет лъжи:

Дълго чаках някой да обърне внимание на казаното по БНТ и да реагира. Уви, не дочаках. Историци, социолози, политолози и журналисти мълчат. Или спят... Кой да събуди българското общество от летаргията, в която е изпаднало? Разбира се, и аз не се наемам. Но не мога да мълча, когато истината минава за лъжа, а лъжата – за истина...

Да, българинът обръгна на всякакви лъжи през годините на преход и вероятно е вече уморен да надава ухо за поредните шменти-капели. А може би вече не може да отделя истината от лъжата или няма филтър, през който да я „прецежда“, знам ли. Фактът, че никой не реагира след прозвучалите от малкия екран лъжи, пагубни за България, едва ли обаче се обяснява само с това. Не бих искала да съм лош пророк, но се замислям дали като народ не сме загубили вече инстинкта си за национално самосъхранение. Дали не сме се „атомизирали“ и всеки просто живее сам за себе си, а не е част от единната и цялостна общност, която се нарича народ? Щом и БНТ, осигурявана от джоба ни, започна да сее лъжи, които разделят българи от българи, и никой не реагира, значи нещо не е наред в имунната ни система. Значи сме превключили на режим „самоунищожение“. Защото да обособяваш от народа си друг народ какво е, ако не самоунищожение? Не ни ли стига Северна Македония? Не дай боже, както е тръгнало, да осъмнем някой ден с три Българи на полуострова... Или с орязана България... Апетити за разпарчетосването ни отвън и отвътре – колкото щеш... А и в геополитически план всичко е възможно – всякакви „архитекти“ на днешния и бъдещия свят щъкат по земята с чувството, че могат да правят с хората и народите каквото си поискат, все едно ще векуват.

Затова е повече от необходимо лъжите относно българите мохамедани, които непрестанно се ръсят в публичното пространство, в това число и от националната телевизия, да бъдат опровергавани час по-скоро.

И така...

Първа лъжа: че потомците на българите мохамедани, упорито наричани днес, включително и от екрана на БНТ, с обидното прозвище „помаци“, са отделен етнос.

Първо опровержение:
„ПОМАЦИТЕ“ СА БЪЛГАРИ,
А НЕ НЯКАКЪВ ДРУГ ЕТНОС!

Това е аксиома и няма нужда от доказателства. През 2019 г. се появи сборникът „Родопа е предел“, в който опровергавам лъжи, свързани със съдбата – минала и настояща – на българите, изповядващи ислям. Доколкото е по силите ми... И след всичко – разговор за столичен вестник под заглавие (на редакцията!): „Доказвах, че няма помашки етнос“. Да, вестникарски „печелившо“, хващащо око, но неточно по смисъл. Защото това, че „помашки етнос“ няма, че помаците са чисти българи, е ясно от само себе си. Дори не е толкова важно какво смятам аз или, да речем, телевизионерът Иво Никодимов по въпроса. Защото нито в Османската империя, нито по-късно – след Освобождението ни от османско робство, до 1989 година включително, никой никога у нас не е поставял под съмнение българския корен на „помаците“, т.е. на българите мохамедани. Много са свидетелствата и документите, ще посоча само някои:

Дж. Мюр Макензи и А.П. Ърби (из книгата им „Пътешествия в славянските провинции на Европейска Турция“, 1867 г.):

„Славяните, станали мохамедани, живеят предимно в селските райони и продължават да говорят славянски език... Веднъж имахме за охрана български мюсюлманин. Той позволи да ни кажат в негово присъствие, че все още е християнин в сърцето си. Стара расова омраза ги кара да се изправят срещу гърците в не един бунт; но те също толкова мразят турците и следователно са съгласни със своите сънародници християни както в техните национални антипатии, така и в упоритото запазване на родния си език“.

Джеймс Бейкър (из книгата му „Турция“, 1877 г.):

„...Помаците запазват българския си език, носите си и националните занаяти. Те са изключително ревниви по отношение на турците и никога не страдат от навлизане на въоръжена сила в техните планини. Имат репутацията на смели войници и отлични ездачи, но не са принудени като албанците от безплатието на планините си да търсят препитание с военна служба“.

(Цит. по: Мишел Лео. „България и нейният народ под османска власт през погледа на англосаксонските пътешественици (1586 – 1878)“. ТАНГРА ТанНакРа ИК. С., 2013.)

Мишел Лео (1918-1975 г.) е френски дипломат, културен аташе на Франция у нас, директор на Френския институт в София, преподавател в Софийския университет. Дж. Мюр Макензи и А. П. Ърби са английски пътешественици от втората половина на XIX в., Джеймс Бейкър е британски военен.

Мидхат паша:

„Трябва да се отбележи, че сред българите има повече от един милион мохамедани. В това число не са включени нито татари, нито черкези. Тези мохамедани не са дошли от Азия, както обикновено се мисли. Това са потомци на същите тези българи, преобърнати в исляма през епохата на завоеванието и през следващите години. Това са чедата на същата тази страна, на същата тази раса, произлезли са от същото това коляно. А между тях има една част, които говорят само български“.

(Вж.: сп. „Научен преглед за Франция и чужбина“, бр. 49, 1878.)

Мидхат паша (1822-1884) е управител на Дунавския вилает, а по-късно – велик везир на Османската империя.

Карнегиевата анкета:

„Помаците са българи по народност и език, които в даден период от турското завоевание са били насилствено принудени да приемат Исляма. Те не говорят турски език и са запазили някои от традиционните спомени на християнското си минало“;

„Помаците са български планински жители, покръстени от турците в Исляма преди няколко века. Те наброяват около 400 000 души и населяват високите плата на Северна Македония. Мъжкото население от най-близките села говори турски и е напълно ислямизирано. Жените от своя страна продължават да говорят български и са останали верни на някои славянски обичаи. В по-далечните центрове обаче, като например в Родопите или в Тиквеш, помаците са останали верни на моногамията и на своите народни

песни. Тук славянският тип е дори много по-чист, тъй като населението не се е смесвало с хора отвън. Те не са се подчинили на Исляма, за да запазят общественото си положение, както е при славянската аристокрация на Балканите. Помаците представляват селско население, макар че в продължение на два века младите хора служат в турската армия и все още са запазили своя воинствен и фанатичен дух. Следите от насилственото ислямизиране могат понякога да се намерят в имена на местности като например Мехрилот или Хибили в Източните Родопи, означаващи Делен или Сечен, т.е. местата, където те са били „делени“ от тези, които приемали Исляма, и местата, където са били съсечени откозалите да се подчинят“.

(Вж.: Карнегиевата анкета. Изд. „Абагар“, Велико Търново, 1995.)

Карнегиевата анкета е популярното име на Доклада на международната комисия за разследване причините и провеждането на Балканските войни, публикуван през юли 1914 г. във Вашингтон, доколкото начинанието е осъществено със средствата на Карнегиевата фондация за международен мир. Членовете на комисията са авторитетни учени прависти, историци; известни журналисти; видни депутати. Всички те съвсем не са били приятели или „адвокати“ на българите. Те подготвят и прилагат към доклада етническата карта на региона, която обективно отразява изконно българските територии.

Позив от Управителен съвет на Дружба „Родина“, 1937 г.:

„Езикът е мерило за народност, а не религията. Последната само определя пътя, по който човек трябва да върви, за да бъде по-близо до бога, а езикът определя към кой народ се числим... Никой от вас не говори в своя дом със скъпото си семейство на друг език, освен на български, т.е. на оня език, на който говорят в българското Народно събрание, по вестниците, по всички канцеларии, по улиците в селата и градовете на България“.

(Цит. по: „Дружба „Родина“. Спомени за бъдещето...“. ТАН-ГРА ТанНакРа ИК. С., 2013.)

Българомохамеданската културно-просветна и благотворителна дружба „Родина“ е основана през 1937 г. в Смолян от младежи из средите на българите мохамедани. Те са представители на първите следосвобожденски поколения в Родопите и са имали възможност да черпят истината за произхода си непосредствено от разказите на живелите по време на робството свои родители и близки. След 9 септември 1944 г. Дружба „Родина“ е обявена за фашистка и е закрыта през 1947 г. Някои от членовете ѝ са съдени от Народния съд, но впоследствие са оправдани и реабилитирани.

Светослав Духовников:

„Българите мохамедани, изповядващи мюсюлманска религия, никога не са се считали за турци. А и турците никога не са ни признавали за такива. За тях ние, българите мохамедани, винаги сме били „по-други“ – хора от „по-долна ръка“. Те никога не са хранили доверие към нас. Обидно ни назовават ту „помаци“, ту „ахряни“, т.е. „изостанали“;

„Техните (на турците – бел. Е.А.) представители винаги са били наясно, че нашият квас е по-различен от техния въпреки религията. Техните просветени и умни хора са също наясно с историческата истина за произхода ни, защото срещу историческите свидетелства не може да се върви. А истината я има и в техните архиви, писана от техни историци, пътешественици и държавници. Да не споменавам пък за независимите чуждестранни източници, които не можем да обвиняваме, че са били пристрастни...“.

(Цит. по: „Светослав Духовников: Антибългарски сили цепят нацията ни“. Интервю. – В. „Денят“, 19.05.1991.)

Светослав Духовников (1914-2000) е първият главен мюфтия на самостоятелното Смолянско мюфтийство на българите мохамедани, съществувало от 1942 до 1986 г.; член на Дружба „Родина“.

Преди Освобождението от османско робство самото понятие „помаци“ е локално название за българите, изповядващи ислям, в Ловешко. Дори в един опус на проф. Хюсеин Мемшиоглу, известен турски „помаколог“, който определя българите мохамедани като „помаци турци“, четем: „В османските регистри от периода след покоряването на Румелия не съществуват названия-

та „българомохамедани“ или „помак“. До края на XIX век западните автори също не споменават никъде понятието „помак“. А. Боуе, който през 1839 година осъществил пътешествие из Балканите с изследователска цел, първи споменава, че в някои градчета и села на Ловешки и СевлиеВСки райони живеят помаци, поради което тези места са били наричани помашки селища“.

(Цит. по: Хюсеин Мемишоглу. „Страници от историческото минало на помаците“. Анкара, 1991.)

Хюсеин Мемишоглу (р. 1937) е бивш преподавател по история на БКП във ВМЕИ „В. И. Ленин“ в София, доцент. През 1988 г. от Виена заминава за Турция, където става професор, преподавател по история на балканските народи в Анкарския университет. Едва ли някой би заподозрял, че Хюсеин Мемишоглу е великобългарски шовинист, а ето че и той не опровергава локализирането на названието „помаци“ в района на Ловеч и Севлиево, т.е., че то е било местно (подобно на много други местни названия за българите мохамедани – „ахряни“, „мърваци“, „торбеши“ и т.н. в различни краища на България). Това ще рече, че по време на робството то не е название на всички ислямизирани българи, а още по-малко пък е било етноним, защото османците едва ли биха пропуснали да ги споменават в регистрите си именно като „помаци“, още повече ако, според както твърди Хюсеин Мемишоглу, те са били техни най-добри съюзници и братя, „помагали“ им да завладеят Балканите.

Френският дипломат **Мишел Лео**, цитиран по-горе, потвърждава същото:

„Името помаци днес се прилага към всички българи мюсюлмани, което изглежда по-рано е означавало само някои регионални групи. „На някои места те са познати под името помак...“, казват госпожиците Макензи и Ърби. От своя страна Ъркърт различава „две основни племена на българи мохамедани: тулеманите, които заемат планинските райони на Родопите над Йенидже, и помаците, които се простират на север в посока на Дунав и граничат със Сърбия“.

(Цит. по: Мишел Лео. „България и нейният народ под османска власт през погледа на англосаксонските пътешественици (1586 – 1878)“...)

Мишел Лео издава книгата си у нас още през 1949 г., на френски език и под заглавие „България и нейният народ под владичество на Османската империя, такава, каквато са я видели англосаксонските пътешественици (1586 – 1878). Откриването на една народност“. Така че по негово време названието от локално е станало официално за всички българи мохамедани. Това вероятно се е случило, защото политикът, който пръв използва брутално проблема с българите мохамедани, за да спечели избори, е Васил Радославов. Той е роден в Ловеч и названието „помаци“ просто му е било „под ръка“, та покрай министър-председателстването му то се официализира и става название за „всички“.

Друга видна „помаколожка“ от наше време – проф. Евгения Иванова – внася яснота относно употребата му в османските регистри: „Названието „помаци“ се появява за първи път в османските регистри през 1873 г.“.

(Цит. по: Проф. Евгения Иванова. „Идентичност и идентичности на помациите в България“. – Сп. „Либерален преглед“, 6.03.2012 (на адрес: <http://www.librev.com/index.php>) 2013-03-30-08-56-39/discussion/bulgaria/1516-2012-03-06-09-21-19).

В Гърция и Турция, разбира се, през годините постоянно са протичали процеси на асимилация на българите, изповядващи ислям. В Гърция неведнъж те са били „произвеждани“ в ранг на „турци“, друг път – на „славянофонни елини“, а през 90-те години ги обозначиха като „помашки етнос“. В Турция още след Освобождението те са част от мюсюлманския миллет, в Република Турция по конституция стават турци, в краен случай ги наричат „помаци турци“, особено след 70-те години на миналия век.

У нас фантазмагориите относно „помашкия етнос“ се завъвеждаха на теория и практика през 90-те години на миналия век. За това способстваха най-вече невежи самозванци „помаковеди“ и кандидат-политици, но успоредно с тях се появиха и български учени – историци, етнологзи и всякакви други. Не си заслужава да споменавам имената им. Дали причината да твърдят подобни безумства е склонност към предателство, нездравословни амбиции в областта на научното поприще, „финикийски знаци“ или някаква тяхна си шантава „вътрешна убеденост“, няма как да знаем. И не е наша работа. Хубавото е, че, в крайна сметка, всеки сам ще от-

говаря за лъжите си. Не пред обществото или пред хората. А пред съвестта си и пред Бога.

Втора лъжа: че т.нар. възродителен процес започва „в началото на 70-те години на миналия век“.

**Второ опровержение:
„ВЪЗРОДИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС“ НЕ ЗАПОЧВА
В НАЧАЛОТО НА 70-ТЕ ГОДИНИ НА МИНАЛИЯ ВЕК!**

Една от най-хитроумните хватки на съвременното отродителство е смесването/обединяването на двата процеса – от 70-те години на миналия век (когато се извършва смяна на имената на българите мохамедани) и от 80-те години (когато се извършва смяна на имената на българските турци). Смесването/обединяването на двата процеса се прави по две формални, чисто външни причини: 1) Сменят се турско-арабски имена с български и в двата периода; 2) И в двата периода става дума за хора, изповядващи исляма. Разликата обаче има! И тя е съществена, определяща, коренна! В първия случай става дума за българи, приобщаващи се към българския си корен, а във втория случай реч иде за етнически турци. И това изцяло променя нещата. Защото едно е да приобщаваш българи към техния си родов корен, а съвсем друго да приобщаваш един етнос към друг етнос принудително. Това е грешка! Грях! И предполагам, всеки от участващите си е платил: и от едната страна (онези, които го решиха, извършиха и осъзнаха, че са превили пръчката), и от другата страна (онези, които го провокираха с лъжи, шантажи и продължиха с лъжите и след това).

Предвид гореизложеното нямаме никакви основания да смесваме/обединяваме събитията от 70-те години със събитията от 1984-1985 г. Никакви! И ако го сторим, правим голяма грешка, по същество – предателство спрямо България, според както е в поговорката – покрай сухото изгоря и мокротото... тоест, покрай турците станаха турци (или друг етнос!) и българите мохамедани...

Един от първите, който още през 90-те години на миналия век реагира срещу смесването/обединяването на двата коренно различни процеса, бе Николай Хайтов. В интервю за в. „24 часа“ през 1992 г. той и пояснява защо това се прави: „...Тъй нареченият „въз-

родителен процес“, протекъл в края на 1984 – началото на 1985 г., който се изрази в насилствена кръщавка на етническите турци, е едно, а истинският възродителен процес, започнал преди сто години (началната дата е 1885 г.), е съвсем друго! Смесването сега на двата процеса се прави нарочно, за да се опорочи и опозори истинският възродителен процес, протекъл главно с помощта на просвещението и културата“.

(Цит. по: Николай Хайтов. „Троянските коне в България“. Книга първа. ИК „Христо Ботев“, С., 2002.)

Съобщеното по БНТ на 29 декември 2019 г., че т.нар. възродителен процес е „започнал в началото на 70-те години на миналия век“ е неточно и по отношение на процесите от 70-те години, и по отношение на процесите от 80-те години на миналия век. Възрожденския процес сред българите мохамедани започва след Освобождението, минава през 70-те години на миналия век, продължава и до днес. Освен приобщаването им към родовия корен той цели и тяхното пълнокръвно включване в обществено-политическия и духовния живот на отечеството България.

Тъй нареченият възродителен процес сред българските турци (в тесен, в буквален смисъл) се провежда от края на 1984 до началото на 1985 г. Журналистката Димана Трънкова, в статията „Принудителни миграции и смяна на имената“, дори разкрива кога и от кого събитията от 80-те години са наречени „възродителен процес“: „На 18 януари 1985 г. Георги Атанасов, председател на Комисията за държавен и народен контрол (през 1986 г. той става министър-председател), докладва на членовете на Политбюро, че в Кърджалийско, Хасковско, Бургаско и Пловдивско 310 000 са сменили имената си. Месец по-късно Атанасов все така ентузиазно съобщава, че кампанията по смяната на имената е успех, и я нарича „истинско народно движение, спонтанно и обхващащо всички региони с турско население“. Това е и официалната версия на събитията – изведнъж хиляди хора осъзнали, че са с български произход, и пожелали да се върнат към българските си корени. Промяната е наречена „Възродителен процес“.

(Цит. по: сб. „Турците в България. История, традиции, култура“. Под редакцията на Антони Георгиев и Димана Трънкова. Изд. Vagabond Media, С., 2012.)

По-нататък, в хронологията на лаконично предадените събития „Линия на времето“, под датата 18 януари 1985 г., се уточнява: В доклад на Г. Атанасов пред ЦК вероятно за първи път се употребява терминът „Възродителен процес“.

(Цит. по: сб. „Турците в България. История, традиции, култура“..., 2012.)

Димана Трънкова също по никакъв начина не може да бъде уличена в „патриотарство“ – напротив!... В по-широк смисъл времевата рамка на т.нар. „възродителен процес“ може, разбира се, при желание да се разшири от края на 1984 г., когато преименуват българските турци, до 1991 г., когато те възстановяват рождените си имена.

Трета лъжа: че „от 1985 година мюсюлманите в България официално по документи се водят с български имена. Помежду си обаче продължават да се обръщат с родните си“.

Трето опровержение:
НЕ ВСИЧКИ МЮСЮЛМАНИ В БЪЛГАРИЯ
СЕ ВОДЯТ ОФИЦИАЛНО, ПО ДОКУМЕНТИ,
С БЪЛГАРСКИ ИМЕНА ОТ 1985 Г. НАТАТЪК

Тук телевизионерът Иво Никодимов противоречи дори на себе си – хем, според него, т.нар. възродителен процес започнал още през 70-те години на миналия век (тогава са сменени имената на българите мохамедани!), хем, пак според него, мюсюлманите започнали да се водят официално, по документи, с български имена едва след 1985 г. Тогава с какви точно имена са се водели българите мохамедани официално, по документи, в периода от 1970 до 1985 г., ако това не са били български имена? Вероятно са нямали имена, защото турско-арабските им имена са били „отменени“ (сменени)? Питам Иво Никодимов. За всички останали е ясно, че въпросите са риторични. (Определението „родните“ за имена, за каквито става дума във второто изречение, в случая е крайно неуместно, неточно, грешка. Може би е лапсус и Иво Никодимов има предвид „рождени“. Но кой знае...)

Четвърта лъжа: че т.нар. възродителен процес е „приключил с т.н. „Голяма екскурзия” в средата на 1989-а“.

Четвърто опровержение:

Т.НАР. ВЪЗРОДИТЕЛЕН ПРОЦЕС НЕ ПРИКЛЮЧВА С „ГОЛЯМАТА ЕКСКУРЗИЯ“ ОТ СРЕДАТА НА 1989 Г.!

Бе казано вече, че възрожденският процес сред българите мохамедани започва след Освобождението ни и продължава до наши дни и че т.нар. възродителен процес – в тесния, буквалния смисъл (в който е наречен от Георги Атанасов така!) започва в края на 1984 и завършва в началото на 1985 г. с промяната на имената на българските турци. Дори когато разширим значението на т.нар. възродителен процес и обхванем цялостния процес след българските турци през 80-те години на миналия век, „Голямата екскурзия“ е просто етап от него, протекъл през втората половина на 1989 г. В по-широкия смисъл т.нар. възродителен процес приключва с неговата отмяна на 29 декември 1989 г. и с връщането на рождените имена на българските турци, което става много по-късно.

Пета лъжа: че мюсюлманите едва „през декември 1989-а се вдигат на протести“.

Пето опровержение:

МЮСЮЛМАНИТЕ НЕ СЕ ВДИГАТ НА ПРОТЕСТИ ПРЕЗ ДЕКЕМВРИ 1989-А, А МНОГО ПО-РАНО!

Според споменатата по-горе Димана Трънкова „още на 24-28 декември 1984 г. в Кърджалийско избухват вълнения... Между 17 и 19 януари 1985 г., докато Атанасов се хвали пред Политбюро, турците от село Ябланово, край Котел, обявяват независимост...“ (цит. по: „Турците в България. История, традиции, култура“..., 2012.) и т.н., т.н. Протестите траят до края на 1989-а – годината, след която са възстановени имената им.

Но дори само 1989 г. да вземем, протестите на българските турци не започват през декември, а още през май. Те се активизират именно тогава във връзка с провеждането в края на май в Париж на Конференция по спазване на човешките права. „От 19

до 27 май 1989 г. в районите с компактно турско население в Североизточна България се организират масови митинги и демонстрации...“ – четем в статията „Българските турци в социалистическа България“ на проф. Евгения Калинова (цит. по: „Българи и турци“. ТАНГРА ТанНакРа ИК, С., 2016).

Шеста лъжа: че рождените имена на българските мюсюлмани са върнати „преди точно 30 години – на 29 декември 1989 г.“.

**Шесто опровержение:
РОЖДЕНИТЕ ИМЕНА НА МЮСЮЛМАНИТЕ
НЕ СА ВЪРНАТИ НА 29 ДЕКЕМВРИ 1989 Г.!**

Какво всъщност се е случило на тази дата и кога мюсюлманите връщат имената си?

Димана Трънкова:

(в статията „Принудителни миграции и смяна на имената“):

„На 10 ноември 1989 г. група апаратчици със съветска подкрепа свалят Живков от власт. Новите лидери на БКП и на България правят всичко възможно да се разграничат от наследството на Живков и на 29 декември 1989 г. посочват него и най-близките му партийни функционери за единствените отговорни за „Възродителния процес“ и „Голямата екскурзия“. Скоро на мюсюлманите е позволено да възстановят имената си и открито да практикуват религията и празниците си“.

(Цит. по: сб. „Турците в България. История, традиции, култура“..., 2012.)

Проф. Искра Баева,

(в статията „Българските турци в годините на прехода“):

„На заседание на ЦК на БКП на 29 декември 1989 г. след доклад на члена на Политбюро на ЦК на БКП Александър Лилов е прието решението, което не само отменя, но и осъжда „възродителния процес“... В същия ден партийното решение се превръща в указ на Държавния съвет и влиза в сила... На 5 март 1990 г. приема закон за възстановяване на мюсюлманските имена на българските турци. До пролетта на 1991 г. възстановяват име-

ната си около 600 хиляди български турци и мюсюлмани. Немалко обаче, макар под натиск, предпочитат да запазят българските си имена“.

(Цит. по: сб. „Българи и турци“..., 2016)

Както се вижда, казаното от Иво Никодимов по БНТ наистина се разминава с фактите, независимо дали те са интерпретирани от гледната точка на журналист, който смята „помациите“ за отделен етнос, като Димана Трънкова, или от гледната точка на български изследовател, като проф. Искра Баева, който задълбочено изучава и тълкува документите по т.нар. възродителен процес.

Седма лъжа: че българските мюсюлмани, чиито имена са върнати, наброяват 850 000 души.

**Седмо опровержение:
БРОЯТ НА МЮСЮЛМАНИТЕ, ЧИИТО РОЖДЕНИ
ИМЕНА СА ВЪРНАТИ, НЕ Е 850 ХИЛЯДИ ДУШИ!**

Виж по-горе думите на проф. Искра Баева, според която след Закона за възстановяване на мюсюлманските имена на български-те турци през 1990 г. до пролетта на следващата година (т.е. за една година, а не за един ден!) се възползват от него 600 хиляди души.

Осма лъжа: че са върнати имената на „помациите“ (българите мохамедани), т.е. на всички „помаци“ (българи мохамедани).

**Осмо опровержение:
НА 29 ДЕКЕМВРИ 1989 Г. ВСИЧКИ „ПОМАЦИ“
(БЪЛГАРИ МОХАМЕДАНИ) ВЪЗСТАНОВЯВАТ
ИМЕНАТА СИ!**

На всички е ясно (освен на Иво Никодимов!), че не всички „помаци“ (българи мохамедани) се възползват през 90-те години от свободата и правото да върнат рождените си имена. Повечето не го правят. Може само да се гадае какъв е броят на онези от тях, които не са ги възстановили, защото те предпочитат да мълчат и тази

отродителна вихрушка да ги отмине. За тях и за техните потомци болезненият въпрос най-после вече е решен из основи. Край! Край на униженията, на болката, на чувството на... без вина виновен! След поколение-две от всичко това в семействата им няма да има и помен...

Девета лъжа: че „са върнати рождените имена“ на „помациите“ (българите мохамедани) – в случая акцентът е върху „рождените“.

Девето опровержение:
НА 29 ДЕКЕМВРИ 1989 Г. ГОЛЯМА ЧАСТ
ОТ „ПОМАЦИТЕ“ (БЪЛГАРИТЕ МОХАМЕДАНИ)
ВЪЗСТАНОВЯВАТ НЕ РОЖДЕНИТЕ СИ ИМЕНА!

При онези „помаци“ (българи мохамедани), на които, както казва Иво Никодимов, все пак им „бяха върнати рождените имена“ (забележете – върнати от някого, а не възстановени по собствено желание!), възниква неочакван проблем: на голяма част от тях не точно „рождените имена“ са „върнати“, а в еуфорията, без да се усетят, са им „върнали“ някакви други имена, които нямат нищо общо с техните рождени имена и които по граматическия си строеж са съобразени с турско-арабската именна система.

Дори и да са разбрали вече, че са преметнати, кой да им помогне? Обществото ни като цяло почти не вдява или се прави, че не вдява, защото в случая подмяната е по същество престъпление спрямо България, а то си кротува, за да не си създава проблеми, че нали днес родолюбието не е особено на мода...

Помолих веднъж приятели от Велинградско да ми кажат имената си, а те попитаха: „Кое от трите?“ – „Как три? Имам предвид двете ви имена – преди и след...“. А те се похвалиха, че имат три, че през 90-те години били им „възстановили“ не рождените им, а съвсем нови, техни уж имена, които никога не са носили, защото, подчертаха изрично, тъй било „наредено отгоре“. От дума на дума осъзнаха, че всъщност са ги потурчили, и в очите им се появиха сълзи.

Тогава си спомних, че през 90-те години на миналия век в книга на Живко Сахатчиев за Якоруда бях чела за такава подмяна.

Авторът цитираше и документи. Ето например писмо на Общонародния комитет за защита на националните интереси (ОКЗНИ) до Областния управител на Софийска област от 10 март 1995 г.:

„Господин Областен управител,

Съгласно Закона за възстановяване на имената на българите мохамедани, на гражданите, родени след 1972 г., се решава за фамилно име да се пише името на дядото, а на гражданите, родени преди 1972 г., се възстановяват предишните фамилни имена. Но бившият секретар на ОбС (Общинския съвет – бел. Е. А.), един от лидерите на ДПС в Якоруда, Мохарем Осман е извършил преднамерено редица нарушения, като:

Сюлейман Еминов Шиндев, роден през 1946 г., е записан сега с фамилно име Али;

Хюсеин Мехмедов Шехов, роден през 1935 г., е записан сега с фамилното име Мустафа;

Сабри Исмаилов Цикалов, роден през 1961 г., е записан сега с фамилно име Чикал;

Мехмед Айдънов Гълев, роден през 1936 г., е записан сега с фамилно име Исмаил;

Вихрен Албенов Црънков, роден през 1956 г., е записан сега с име, презиме и фамилно име Рефат Бетола Бетола;

Салихе Айдънова Трамбуцова, родена през 1932 г., сега е записана с фамилно име Алваджи, след това записана Мехмед;

Налие Алишова Сирачка, родена през 1950 г., е записана сега с фамилно име Мехмед;

Джемал Юмеров Еланчев, роден през 1956 г., е записан сега с фамилно име Ислям;

Фатма Алипова Мръцова, родена през 1950 г., е записана сега с фамилно име Мустафа;

Емилия Райкова (Доспатлийска) Гюзелева, родена през 1958 г., сега е записана Емине Расим Мустафа. Същата е от с. Аврамово.

Целта на тези закононарушители е скъсване с българския корен. Ще Ви посочим и следния случай: в с. Конарско двама активисти на ДПС изкарват от заведението бившия секретар на кметството Здравко Илиев Старков, удрят му два шамара и му разкъсват паспорта, защото още е с българско име.

Г-н Областен управител, молим Ви да наредите да се извърши проверка по посочените случаи и още други такива, както в

Якоруда, така и в другите селища на общината, и се потърси съответната отговорност“.

(Цит. по кн.: Живко Сахатчиев. „Второто потурчване на Якоруда 1990 – 1995 година“. Статии, писма, документи, разговори. Изд. „Зеница“, Пловдив, 1996.)

ОКЗНИ възниква още на 7 януари 1990 г. в София след неочаквания развой на събитията по т.нар. „възродителен процес“. В отговора на областния управител на Софийска област Ал. Балабанов до Живко Сахатчиев всичко това е потвърдено:

„Господин Сахатчиев,

Проверката на работна група от областната администрация потвърди Вашите сигнали за грубо нарушение на Закона за имената на българските граждани от длъжностно лице в община Якоруда.

Материалите от проверката са изпратени до Районна прокуратура да бъде извършена предварителна проверка по чл. 191 от НПК (Наказателно-процесуалния кодекс – бел. Е. А.), с цел да се съберат достатъчно данни за образуване на наказателно производство за извършено престъпление.

До Районна прокуратура сме изпратили и Вашето писмо до Областния управител от 10 март 1995 г.“.

(Цит. по кн.: Живко Сахатчиев. „Второто потурчване на Якоруда 1990 – 1995 година“...)

Познайте сами какво се е случило по-нататък... Ще ви подкажа: на 25 май 1995 г. в Разложката районна прокуратура е възбудено наказателно преследване за груби нарушения на Закона за имената на българските граждани, но както пише Живко Сахатчиев, нищо по-нататък не се случва, а нарушителят Мохарем Осман дори става кмет на Якоруда...

Този проблем не е разрешен и до днес – компетентните органи и политиците си затварят очите, за да не усложняват, предполагам, излишно живота си, журналистите нехаят, останалите не се интересуват – в краен случай, имат „мнение“, плод на емоции, но не и на компетентност.

Поначало мислех, че този хитроумен ход към откровеното турцизиране на българите мохамедани през 90-те години е дело на Ахмед Доган. Оказа се, че не съм права. Един от онези, които

носят пряка отговорност за небивало предателство спрямо тях и спрямо България, е Михаил Иванов. Той като че не разбира какво всъщност е направил и в едно интервю от 2011 г. („Ахмед Доган няма принос за връщането на имената на турците и помаците“) така се тупа в гърдите – все едно е извършил геройство:

„Това беше вечерта на 4 март 1990 г., когато една редакционна група, включително представители на няколко неправителствени организации, се бяхме събрали да работим в сградата на парламента върху последната редакция на Закона за имената, с който да бъде възстановено правото на свободен избор на име. На другия ден предстоеше законът да бъде разгледан и приет от Народното събрание“.

(Цит. по: „Михаил Иванов: Ахмед Доган няма принос за връщането на имената на турците и помаците“. Интервю на Димитрина Чернева. – „ГЛАСОВЕ“, 25.05.2011 (на адрес: <http://glasove.com/categories/kultura-i-obshtestvo/news/mihail-ivanov-ahmed-dogan-nyama-prinos-za-vrushtaneto-na-imenata-na-turtsite-i-pomatsite>).

Така че тъкмо Михаил Иванов би следвало да разясни едно неразрешимо противоречие в Закона за имената на българските граждани, между точка (1) и точка (6) в § 2. (Изм. – ДВ, бр. 94 от 1990 г.) от „Преходни и Заключителни разпоредби“. Ето двата текста:

„(1) Българските граждани, на които принудително са заменени имената, могат по свое желание да възстановят предишните си имена“;

„(6) Възстановяването или промяната на бащините и фамилните имена може да се извърши по желание на гражданите и без съответните наставки, посочени в чл. 6 на този закон“.

(Цит. по: „Закон за имената на българските граждани“. – „Държавен вестник“, бр. 20, 9.III.)

Като как така, г-н Иванов, българи мохамедани „могат по свое желание да възстановят предишните си имена“, които са наставки -ов, -ев, -ова, -ева, и същевременно имената – по тяхно желание – да не са същите, а други, т.е. „без съответните наставки, посочени

в чл. 6 на този закон“? Тогава какво възстановяват тези българи – рождените си или някакви други имена? И не им ли се вмениява по този начин неусетно, но безвъзвратно съвсем официално чужда идентичност, която и без туй им е натрапвана през годините от враждебни на България сили, от която те са се опазили дори по време на робството? Защото наставките, посочени в чл. 6 на закона като задължителни при бащиното име и фамилиите, са именно „-ов, -ев, -ова, -ева“, т.е. онзи елемент, характерен за българските презимена и фамилии, който досега доказваше българската родова и народностна принадлежност на „помаците“ (българите мохамедани). Тъкмо тези наставки вече ги няма в имената на мнозина от тях, без никога преди това да са липсвали.

Незначителна уж подробност, да. Но нали от имената, нехарактерни за българската именна система, е една крачка до фантазиите на турските пишман-професори за „помаците турци“ или „родопските турци“, както и до фантазмагориите на нашенските пишман-учени и дилетанти-фантасти за „помашкия етнос“. Защото фактът, че някои от „помаците“ (българите мохамедани) са били принудени/подмамани „отгоре“ не да възстановят рождените си имена (с наставките на българската именна система, задължителни по чл. 6 от закона!), а да вземат съвсем нови – чисто турско-арабски – имена, означава само едно: че са потурчени. А именно потурчването (или обособяването им в „помашки етнос“) е далекобойната цел на отродителите.

За сведение на телевизионера от БНТ Иво Никодимов и директора на БНТ Емил Кошлуков тяхното отродяване започна на 29 декември 1989 година!

И наистина, след като векове наред – и по време на робството, и във времената на смутове, въстания и войни за обединение след Освобождението (1878 г.) – турците не успяха да потурчат българите мохамедани, това се случи с тях в началото на 90-те години на XX век, и то благодарение на самите българи – техните братя по кръв. Всички, които с дела и думи работиха и участваха усърдно през годините в този пагубен за България процес на отродяване на нейните чада, все някога ще понесат за това, което са на сътворили. То дори не е предателство. **ТО Е ИЗМЯНА НА КРЪВТА.**

ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От всичко, казано дотук, е ясно едно: телевизионерът Иво Никодимов не е в час и не познава проблема, който коментира. Това си е негов проблем, разбира се. Но се превръща в общонационален проблем в мига, когато той се появява в БНТ и облъчва зрителите с въпиющата си некомпетентност. Тук му е мястото да подчертаем и вината на директора на БНТ Емил Кошлуков, който не за първи път допуска от екрана на БНТ да се ръсят клишета, непроверени неща, думи по инерция, които понякога са много близки до лъжата...

Остава надеждата, че, независимо от днешните вятърничави приказки на отделни национално безотговорни политици, научни работници и лаици по темата, все някога ще се появят сериозни изследователи, които ще се ангажират с разнищването на предателствата и измените в новата и най-новата история на България...

За тези, които искат да знаят истината за българите мохамедани, би било повече от необходимо да се запознаят с изданията на Дружба „Родина“, реализирани от ТАНГРА ТанНакРа ИК, като например: „Заблуди и фалшификации за произхода на българите мохамедани“. Материали от научната конференция, Смолян – 29 октомври 2009 г. (2010); „Българите мохамедани. Лъжи и спекулации“. Статии, бележки, научни доклади, писма. Първа част (2016); „Българите мохамедани. Лъжи и спекулации“. Статии, бележки, научни доклади, кореспонденция на Дружба „Родина“. Втора част (2016). Очакват се още книги...

8-20 януари 2020 г.